

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 266. — ŠTEV. 266.

NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 12, 1918. — TOREK, 12. NOVEMBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Pogoji premirja z Nemčijo

Washington, D. C., 11. novembra. — Pogoji premirja, katere je sprejela in podpisala Nemčija, so skladno z izjavo predsednika Wilsona pred kongresom naslednji:

Vojaške določbe na zapadni fronti:

1. — Prenehanje operacij na kopnem in v zraku v teku šestih ur od podpisanja premirja.

2. — Neposredno izpraznenje pregaženih dežel Belgije, Francije, Alzacije, Lotarinske in Luksenburga, katero izpraznenje se mora izvršiti v teku 14 dni od podpisanja premirja naprej. Nemške čete, katere ne bodo zapustile imenovanih ozemelj v določenem času, bodo zapadle vojnemu ujetništvu. Zasedenje od strani zaveznikov ter sil Združenih držav se bo vršilo skupno z izpraznjenjem tega ozemlja. Vsa gibanja tega izpraznenja ter zasedanja se bo uredilo skladno z določbami, ki so pridane navedenim pogojem.

3. — V teku 14 dni s takojšnjim pričetkom je treba vrniti vse prebivalce zgoraj omenjenih ozemelj, vključno talce ter vse osebe, ki so zapre ali pa pod sodniško obravnavo.

4. — Nemške armade morajo izročiti naslednjo opremo v dobrem stanju: 5.000 topov (2.500 težkih in 2.500 navadnih), 30 tisoč strojnih pušk, 3.000 metalcev min, 2.000 aeroplanov. Vse zgoraj navedeno se mora izročiti na mestu zaveznikom in ameriškim četam skladno s podrobnimi pogoji, ki so določeni v dodatni notii.

5. — Nemške armade morajo izprazniti vsa ozemlja na levem bregu reke Rena. Te dežele na levem bregu Rena bodo ostale pod administracijo krajevnih oblasti ter pod kontrolo zaveznikov in ameriških okupacijskih čet. Zasedenje teh ozemelj se bo določilo od strani zaveznikov ter ameriških posadk, ki bodo držale glavne prehode preko Rena, Maintz, Koblenz in Kolina, obenem z območnimi preložji pri teh točkah v okrožju 30 kilometrov na desnem bregu reke. Na slični način bodo držale čete vse strateške točke v tem okrožju.

Neutrarno zono se bo ustanovilo na desnem bregu Rena med reko in črto, ki teče vsporedno z reko skozi 40 kilometrov proti vzhodu od nizozemske meje pa do vsporedne točke Gerensheima ter kolikor mogoče do razdalje 30 kilometrov iztočno od meje in vsporedno s švicarsko mejo. Izpraznenje renskih pokrajin naj se odredi in izvrši v doli 11 dni in v 19 dneh po podpisu premirja. Vsa izpraznjevalna in okupacijska dela bodo urejena skladno z dodatnimi določbami.

6. — V vseh ozemljih, katera bo izpraznil sovražnik, se ne sme vršiti nikakoli izpraznenje prebivalstva. Nikake škode se ne sme storiti osebam in lastni prebivalcev. Ne sme se izvršiti nikakoli razdejanja. Vojaške naprave vsake vrste je treba izročiti nepoškodovane ter se ne sme odstraniti vojaških skladišč, hrane, municije in opreme tekom dobe, ki je določena za izpraznenje. Na mestu se morajo pustiti zaloge za civilno prebivalstvo, živino itd. Industrijskih naprav se ne sme poškodovati in njih osebja se ne smejo odstraniti. Na noben način se ne sme poškodovati cest in komunikacijskih sredstev vsake vrste: železnice, vodnih poti, glavni cest, mostov, brzojavov in telefonov.

7. — Vse civilne in vojaške osebe, zaposlene pri teh, sedaj naj ostanejo. Združenim silam naj se izroči 5.000 lokomotiv, 50 tisoč vozov in 10 tisoč motornih vozov v dobrem stanju z vsemi potrebnimi pritrilnimi in orodji v dobi, ki je določena za izpraznenje Belgije in Luksenburške. Železnice v Alzaciji in Lotarinski se morajo izročiti v isti dobi, obenem z vsem osebjem in materialom kot je bilo pred vojno. Nadaljnji material, ki je potreben za obratovanje železnice v deželi na levem bregu Rena, je treba pustiti na mestu. Vsa skladišča premoga in materiala za vzdrževanja prometa, signalov in popravilnih delavnic je treba pustiti na mestu ter vzdržati v dobrem stanju tekom cele dobe premirja. Vse tovarne čolne, kateri so bili vzeti zaveznikom, se morajo vrniti zaveznikom. Dodatne določbe urajajo posameznosti ter določb.

8. — Nemško poveljstvo bo odgovorno za razkritje vseh min in spojev, ki povzročajo zavlačenje na ozemlju, izpraznjenem od nemških čet in nemško poveljstvo mora pomagati pri razkritju teh min ter njih uničenju. Nemško poveljstvo mora tudi razkriti vse uničevalne odredbe, kot jih je mogoče odredilo na pr. zastrupljenje ali onesnaženje studencev, vodnjakov itd. pod kaznijo represalij.

9. — V celem zasedenem ozemlju imajo zaveznike in ameriške armade pravico rekviriranja. Vzdržanje okupacijskih čet v renski deželi, izključno Alzacijo in Lotaringijo, mora plačati nemška vlada.

10. — Vse zaveznike in ameriške vojnne ujetnike treba neposredno vrniti ne da se vrnejo nemški, skladno s posameznimi pogoji, katero bodo še določeni. Zavezniki in v Združene države razpolagajo lahko s temi ujetniki, kakor hočejo.

11. — Za bolne in ranjene, katerih ni mogoče odstraniti iz izpraznenega ozemlja, bo skrbelo nemško osebje, ki bo puščeno na mestu s potrebnim zdravniškim materialom.

12. — Vse nemške čete, ki se nahajajo sedaj v ozemljih, ki so pripadala pred vojno Rusiji, Rumunski ali Turčiji, je treba spraviti za nemške meje, kot so obstajale 1. avgusta 1914.

13. — Izpraznenje nemških čet se mora pričeti takoj in vsi nemški vojšaki, ujetniki in civilisti, kakor tudi vojaški agenti, ki se nahajajo zdaj v ruskem ozemlju (kot določeno pred 1914), se morajo odpoklicati.

14. — Nemške čete morajo takoj opustiti vse rekvizicije in zaplenjenja ter vsa druga podjetja z ozirom na dobavo zalog, ki so namenjene Nemčiji na Rumunskem in v Rusiji, kot je obstajalo 1. avg. 1914.

15. — Razveljavljenje pogodb, sklenjenih v Bukarešti in v Brest Litovskem ter dodatnih pogodb.

16. — Zavezniki naj imajo prost dostop do vseh ozemelj izpraznjenih od Nemcev na njih oziročno meji, bodisi skozi Gdansk ali po Vili, v namenu, da se pošljejo dobave za prebivalstvo teh ozemelj ali v kakem drugem namenu.

Določbe glede Vahodne Afrike.

17. — Brezpogojna predaja vseh nemških sil, ki operirajo v Istočni Afriki in sicer v teku enega meseca.

Splošne določbe.

18. — Vrnitev brez nasprotne obveznosti v najdaljši dobi enega meseca in skladno z določbami, katere bodo podrobno določili zavezniki pozneje, vseh interniranih ali deportiranih civilistov, ki so državljanji zaveznikov ali z njimi združenih držav kot omenjeno v 3. čle-

nu, točka 19, z omejitvijo, da ostanejo pravomočne vse bodoče zahteve zaveznikov in ameriških Združenih držav.

19. — Zahtevajo se naslednji finančni pogoji: Poprava za storjeno škodo. Dokler traja to premirje, ne sme sovražnik odstraniti nikakih javnih varnosti, ki lahko služijo zaveznikom kot zastavni predmet za zopetno pridobitev ali povračilo za vojne izgube. Neposredno vrnjenje zakladov v gotovini v belgijski narodni banki ter splošno, neposredno vrnjenje vseh dokumentov, delnic, papirnatoga denarja obenem z delavnici za izdelovanje slednjega ter poprava javnih ali privatnih interesov v pregaženih deželah.

Povrnitev ruskega in rumunskega zlata, katero se je dalo Nemčiji ali katero je vzela ta sila. To zlato se mora izročiti zaveznikom do sklenitve miru.

Mornariški pogoji:

20. — Neposredno prenehanje vseh sovražnosti na morju. Definitivne informacije je treba dati glede gibanja in stališča vseh nemških ladij. Neutrálne se mora obvestiti, da se daje prostost plovbe v vseh teritorialnih vodah mornariškim in trgovskim, brodovjem zaveznikov. Vsa vprašanja glede neutralnosti so brez moči.

21. — Brez vsake nasprotne obveznosti je treba vrniti vse mornariške in trgovske mornariške vojnne jettike zaveznikov in z njimi zvezanih sil, ki se nahajajo v nemških rokah.

22. — V roke zaveznikov in Združenih držav Amerike je treba predati 160 nemških podmorskih čolnov (vključno vse podmorske križarke ter podmorske polagalec min) s popolno njih opremo in sicer v pristaniščih, katera bodo določili zavezniki in Združene države Amerike. Vse druge podmorske čolne naj se odplača, jih popolnoma razoroži ter stavi pod nadzorstvo zaveznikov sil ter ameriških Združenih držav.

23. — Naslednje nemške bojne ladje, katere bodo določili zavezniki ter Združene države, naj se odsedaj naprej razoroži ter internira v nevtralnih pristaniščih ali pa v zaveznikih pristaniščih, katera bodo določili zavezniki ali Združene države, dočim naj se pusti na krovih le oskrbnike: šest bojnih križark, deset bojnih ladij, osme lahkih križark, vključno dva polagalec min ter petdeset uničevalcev najnovejšega tipa. Vse druge bojne ladje, vključno rečene, naj se koncentriira v nemških mornariških postojankah, katere bodo določili zavezniki in Združene države. Te ladje naj se odplača, popolnoma razoroži ter stavi pod nadzorstvo zaveznikov ter Združenih držav ameriških. Vse ladje pomožnega brodovja, vlačilne čolne, motorne čolne, naj se razoroži.

24. — Zavezniki in Združene države ameriške naj imajo pravico odstraniti vsa minska polja in ovire, katere je položila Nemčija izven nemških teritorialnih vod in pozicije teh ovir je treba odstraniti.

25. — Prostost dostopa do Baltika in od njega naj se da mornariškim in trgovskim ladijam zaveznikov in Zdr. držav. Da se zagotovi to, se daje zaveznikom in Zdr. državam Amerike polnomoč, da zasedejo vse nemške trdnjave, utrdbe, baterije in obrambne postojanke vsake vrste pri vseh ustopi in Kategata v Baltiku. Daje se jim pravico odstranjenja vseh min in ovir, ki se nahajajo v notranjosti nemških teritorialnih vod in izven njih.

26. — Obstojeci blokadni pogoji kot uveljavljeni od strani zaveznikov in z njimi združenih sil, naj ostanejo neizpremenjeni in vse nemške trgovske ladje, katere se zaloti na morju, naj bodo izpostavljene zajetju.

27. — Vse mornarične zračne ladje in letala naj se koncentriira in demobilizira v nemških postojankah, katere bodo določili zavezniki in Zdr. države ameriške.

28. — Pri izpraznjenju belgijskega obrežja in belgijskih pristanišč mora pustiti Nemčija na mestu vse trgovske ladje, vlačilne čolne, nakladno pripravo ter ves ostali pristaniški material, vse material za navigacijo v notranjosti, vsa zračna letala, ter ves materijal in vsa skladišča, vse orožje in druge priprave te ali one vrste.

29. — Nemčija mora izprazniti vsa pristanišča v Črnem morju. Vse ruske bojne ladje vsake vrste, katere je zaplenila Nemčija v Črnem morju, se mora izročiti zaveznikom in Zdr. državam ameriškim. Vse nevtralne trgovske ladje, katere se je zaplenilo, mora Nemčija spustiti na prosto. Vse bojni in drugi materijal vsake vrste, katerega se je zaplenilo v teh pristaniščih, je treba vrniti in izročiti se mora ves nemški materijal, kot določeno pod členom 28.

30. — Vse trgovske ladje v nemških rokah, ki pripadajo zaveznikom in z njimi združenim silam, je treba vrniti v pristanišča, katera bodo določili zavezniki in z njimi združene sile in sicer brez nasprotne obveznosti.

31. — Ne dovoljuje se nobenega razdejanja ladij ali materiala pred izpraznjenjem, predajo ali restavracijo.

32. — Nemška vlada bo obvestila nevtralne vlade sveta in prav posebno vlade Norveške, Švedske, Danske in Holandske da so razveljavljene neposredno vse omejitve katere se je stavilo na trgovino z njihovimi ladijami z zavezniki in drugimi deželami.

33. — Nikakega prenosa nemških trgovskih ladij vseh oblik pol katerokoli nevtralne zastavo se ne sme izvršiti po podpisu premirja.

34. — Premirje naj traja trideset dni, ne da bi se ga dalo podaljšati. Tekom te dobe, če se ne bo izpolnilo katerokoli gorinavedeno klavzulo, se lahko preklicijo premirje od strani ene prizadetih strank proti prejšnjemu obvestilu osemindesetih ur.

35. — To premirje mora skleniti ali odkloniti Nemčija v teku 72 ur po obveščanju.

ZADNJE DEJANJE VOJNE.

London, Anglija, 11. novembra. Canadske čete, nahajajoče se pod poveljstvom generala Horne, so zavzele zgodaj danes jutraj Mons, belgijsko mesto, kjer so se vršili hudi boji z Nemci. V tozadnem uradnem poročilu se glasi:

— Malo pred jutranjo zoro so canadske čete prve armade, pod poveljstvom generala Horne, zavzele Mons.

— Pri prenehanju sovražnosti da nes zjutraj smo dospeli do splošne črte iztočno od Avesnes, Jeumont, Sivry, Lessines in Gammont.

Paris, Francija, 11. novembra. Francoske čete so dospele do belgijske meje iztočno od gozda Trelon. — skladno s najnovejšim poročilom vojnega urada. Italjanske čete so dospele v mesto Rocroi, ki leži manj kot dve milj od meje.

Med Mezieres in Sedanom so si francoske čete izvojevale svojo pot na iztočni breg reke Meuse med Lume in Vrigne.

Pobegli mornariški častnik

Mornariški poročnik Isaacs je bil vjet. — V podmorskem čolnu je bil prepejal v Kiel. — Pobegnil iz ujetniškega tabora.

Neko atlantsko pristanišče, 10. novembra. — Z nekimi angleškimi parnikom se je danes pripeljal okoli 500 oseb, večinoma kanadske žene in otroci iz Anglije. — Med drugimi je bil na krovu tudi mornariški poročnik Združenih držav Edward Isaac, katerega je vjel nemški podmorski čoln, ko je popeljal transport "President Lincoln" 31. maja. Posrečilo se mu je pobegniti iz ujetniškega tabora v Villingheim 6. oktobra in je mornariški dožvel; preplaval je tudi Ren.

Poročnik, ki je star 29 let, se je takoj odpeljal v Washington. Poročevalcem ni mogel podati nikake izjave, pač pa je povedal njegovo doživljanje njegov prijatelj ki se je skupno žnjim pripeljal v Anglijo.

Potem ko je posadka zapustila parnik "President Lincoln", je poveljnik podmorskega čolna vzel poročnika Isaaca iz rešilnega čolna na podmorski čoln, v katerem se je vozil 11 dni v Kiel. Tekom svoje vožnje se je podmorski čoln vstvil na Shetlandskih otokih; dva mornarja sta šla s puškami na suho in sta se vrnila z 8 ovcami. — Nemški častniki so žnjim lepo ravнали in so bili prepričani, da bodo Nemci porazili zaveznike do konca julija.

4 milje pred Kielom so prišli podmorskemu čolnu nasproti štirje podmorski čolniki, ki so ga odpeljali v pristanišče. Po kratkem času je podmorski čoln po prekopu odpeljal v Wilhelmshafen, kjer se je nahajal poročnik tri dni na krovu. Tekom tega časa je poskušal pobegniti, toda kraj je bila tako zastražen, da ni bilo mogoče misliti na beg. Pozneje je bil preplavljan v Karlsruhe in nastanjen v ujetniškem taboru, kjer je bilo že več angleških častnikov.

Angleški častniki in poročnik Isaacs so izdelali načrt za beg. Toda ta načrt je bil razkrit, vsled česar so bili vsi častniki, razun dveh angleških generalov, odpisani iz Karlsruhe. Poročnik Isaac in tovariši so bili postavljeni pred vojaško sodišče, ki jim je zagrozilo, da bodo vsi vstreljeni, ako se enkrat poskusijo pobegniti.

Nekaj dni potem je bil Isaac poslan po železnici v Villingheim na Badenskem in je med potom poskušal pobegniti. Ravno ko je vlak prihajal vrh hriba, je skočil skozi okno, ko je straža ravno gledala v nasprotno stran. Vlak je vozil okoli 40 milj na uro in zadel je ob tla s tako silo, da je izgubil za nekaj časa zavest. Probudil se je šele, ko so krogle padale okoli njegove. Ko je neka krogla vdarila v zemljo šest palev od njega, je izprevidel, da je skrajni čas, da se poda. Straža ga je vjela in potisnila v vlak, v katerem se je nato pripeljal do taborišča.

Po nekaj dneh se je Isaac dogovoril z angleškimi soujetniki, da skupno pobegnejo. To se je izvršilo v noči 6. oktobra. Izmed 13 ki so pobegnili skupno žnjim, so trije prišli v Švico. Stražo so podkupili, prepeljali čez električne žice drugo žico, da je bil električni tok vstavljen in da ni bilo mogoče razsvetliti taborišča, ko se je opazilo, da so pobegnili.

Ob enajstih so se odpravili na beg. Srečno so prišli iz poslopja in so preplezali 20 čevljev globok jarek, ki je bil preprežen z bodečo žico, nato pa še 10 čevljev visok zid, ki je bil ravno tako zavaran z žico. Ob istem času je bil dan alarm, toda vojniki niso mogli takoj najti pušk. Vojaki so potem prenehali streljati v temo, toda zadeli niso nikogar.

Poročnik je z enim tovarišem 7 dni živel v gozdu, hraneč se z zeljnati perjem in leščniki; vsako noč pa sta prehodila 20 milj, dokler ni

Viljemov beg

NIZOZEMSKA BO INTERNIRALA VILJEMA. — VLADA JE POSLALA SVOJE ZASTOPNIKE, DA SE POSVETUJEJO Z NJIM. STANUJE V ŽELEZNIŠKEM VOZU.

Amsterdam, Nizozemsko, 11. novembra. — Iz zanesljivega vira se je zoznalo, da bo prejšnji nemški cesar Viljem Hohenzollern na Nizozemskem interniran.

"Handelsblad" poroča, da bo nizozemska vlada protestirala proti temu, da bi Viljem stanoval v deželi. Uradniki nizozemske vlade in nemški poslanik so šli v Eysden, da se sestanejo s prejšnjim cesarjem. Iz zanesljivega vira se ve, da se nahajajo Viljem, njegov najstarejši sin Friderik Viljem in feldmaršal von Hinedburg v železniškem vozu blizu Eysden in čakajo odločitve nizozemske vlade. Okna železniških voz so zagrnjena.

Kakor se poroča, je bil Viljem na potu na angleško fronto, da se poda, toda vstavlili so ga nemški revolucionarji in ga prisilili, da je poiskal zavetja na Nizozemskem.

Bavarski prestolonaslednik princa Ruperta, poveljnik severne nemške armade, je pobegnil s svojim štabom iz Liege, kjer se je garnizija uprla. Uradniki v Liege so bili odstavljeni in je bila razobešana rdeča zastava.

London, Anglija, 11. novembra. — Prihod Viljema Hohenzollerna s svojim sinom in ženo je povzročil med nizozemskimi oblastmi veliko razburjenje.

Neoficijelno se poroča, da begunci niso prejeli od nizozemske vlade nikakega dovoljenja prekoračiti mejo ter so prišli na Nizozemsko blizu Eysden, kjer je bilo obmejna straža zelo slaba.

Nizozemska se nahaja v veliki zadregi, kako bi postopala z nedobrodošli gostom. Nekateri so mnenja, da je Viljem in njegov sin še vedno nemški vojak, vsled česar morata biti internirani. Drugi pa zahtevajo, da jih morajo poslati v Nemčijo. Drugi zopet trdijo, da se jim ne more zabraniti, da bi obiskali svojega starega prijatelja grofa Bentineka.

Zatrjuje se, da je nizozemska mejo popolnoma odprta in da mnogi nemški častniki iščejo zavetja na Nizozemskem.

Nemška mornarica.

Uporniki so vkazali nemškemu brodovju napasti zaveznike. — Brezična brzojavka pravi da mora mornarica braniti domovino.

London, Anglija, 11. novembra. Admiraliteta je prejela brezična brzojavka, katero je objavilo "poveljstvo in vojaški svet križarke Strassburg vsem ladjam, torpednim čolnom, rušilem in podmorskim čolnom v Severnem morju.

Povelje omenja pogoje za premirje in pravi dalje: "To pomeni uničenje nas vseh nemških tovariš. Branite svojo domovino proti tem nezasišanim za htevam.

Poroča se o močnih angleških silah pri Skaw. Vsi podmorski čolniki, razun onih, ki so zunaj v službi, naj se zberejo v pristanišču Sassnitz."

Odpuščeni italjanski vojni ujetniki.

Italjanski glavni stan v severni Italiji, 10. novembra. — Več kot četrt milijona italjanskih vojnih ujetnikov, ki so se nahajali v Avstriji, se je vrnilo v Italijo. Bolni in ranjeni vojniki se bodo vrnili preko Švice.

Ujetniki pripovedujejo, da v Avstriji ne prevladuje nikako nasilje, razun nemirov vsled pomankanja hrane. Ljudje pa željno pričakujejo svoje, da se vrnejo iz ujetništva. Avstrijski vojniki pravijo, da so veseli, da je konec vojne.

Italjanski častniki, ki so se vrnili iz Avstrije, pravijo, da za sedaj v Avstriji ne bo nemirov kot v Rusiji.

sta prišla do Rena blizu švicarske meje. Predno pa sta mogla priti do reka, sta morala prebrsti več potokov, skakaje od kamna do kamna. Ko sta bila na bregu Rena, sta oba skočila v vodo, ki je odnesla Isaacovega tovariša in katerega ni nikdar več videl.

Poročnik Isaac je plaval četrte ure, ko je začutil, da ga zapuščajo moči. Bal se je že, da ga odnese deroča voda. V tem trenutku pa je zadela njegova noga ob kamen, nato ob drugega in vedel je, da je priplaval na nasprotni breg.

Po kratki hoji je prišel do švicarskega vojaka, ki mu je čestital k srečnemu bregu. Da mu je gorke kave in suho obleko. Pozneje je dobil tudi še denar in je 22. oktobra prišel v Paris.

Nemška prošnja

London, Anglija, 11. novembra. Nemški zunanji minister dr. Solf je napisal državnega tajnika Lansinga, da naj bi predsednik Wilson poskušal odpraviti žalostne razmere, ki obstajajo v Nemčiji.

Kakor pravi nemško brezično poročilo, trdi dr. Solf, da smatra za svojo dolžnost, da obrne pozornost predsednika Wilsona na dejstvo, da pomeni izsiljenje pogojev premirja, posebno izročitev transporta, smrt več milijonov ljudi in prosi, da bi predsednikov vpliv odvrnil to nevarnost.

Solf pravi, da predsednik Wilson ni nameraval vojne nemškemu narodu ter da ne želi ovire, pri mirovnem razvoju.

"Nemški narod je prejel pogoje premirja", nadaljuje dr. Solf, "Moralni smo jih sprejeli, toda smatramo za svojo dolžnost, da obrnemo predsednikovo pozornost kar najbolj sveženo in z največjo resnostjo na dejstvo, da mora izsiljenje pogojev vzbuditi med nemškim narodom čut, ki je nasproten onim čutom, na katerih edino more sloneti poprava skupnosti narodov in ki bi jamejli za trajen mir.

Zaradi tega se nemški narod obrača v tej usodepolni uri na predsednika Wilsona s prošnjo, da vporabi svoj vpliv pri zaveznikih silah, da odpravi te nevarne pogoje."

Decimalna mera.

Washington, D. C., 10. nov. — Ameriški oddelek mednarodne visoke komisije, katere predsednik je zakladničar McAdoo, je ravno kar sprejel resolucijo, ki priporoča bolj obsežno uporabo decimalnega sistema v trgovini in prometu te deele. Komisija smatra to zadevo za zelo važno za Združene države. Posebna težava v stari meri je bila v trgovini z Južno Ameriko. Zato je potrebno, da se v mednarodni trgovini vpelje decimalna mera, kajti ameriška trgovina se bo razširila po vojni na celi svet. Samo angleško govoreče države, vključno angleško kraljestvo, morajo še sprejeti novo mero.

GLAS NARODA SOVIET PUBLISHING COMPANY (Slovenska Dnevnik) ... Place of Business of the corporation and address of above offices: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Božja osveta

Iz "New York Tribune".

Obstaja velika nevarnost, da bo postal kriminalen narod blazen na pragu sodbe. Nemčija je preplavljena z — boljšeštvom. Naenkrat ste zapazili na cesarski mornarici, na številnih javnih poslopih oni simbol človeške katastrofe, simbol moralne neodgovornosti in človeške strasti, ki je zapovedana v rdeči zastavi.

V Nemčiji — kot v Rusiji — se je pričela revolucija med nezaposlenimi mornarji na nezaposlenih bojnih ladjah. Vse kaže, da se je dogodke v Nemčiji prikrilo po vzoru v Rusiji. Priznava se, da je bilo nekaj bojev po cestah, a ne dosti. S tem se je hotelo dopovedati vsakemu človeku, da je prišel preobrat radi tega, ker je stopila vojska stran na stran naroda.

Kot v Rusiji obstajajo tudi v Nemčiji sovjeti delavcev in vojakov. Ti sovjeti imajo končno in odločno besedo. Oni kontrolirajo novo vlado ter ji dajejo svoja povelja. Ena prvih stvari, katere so zavržili ti sovjeti, je bila ta, da so se polastili kontrole časnikarskih poročanj. Wolffova agentura v Berlinu, ki je bila preje glavna zastopnica avtokracije, je izdala celemu svetu vest o nemški revoluciji. Vse kaže, da morajo revolucionarji vedno kontrolirati vesti o svojih lastnih ustajah.

Kot v Rusiji je opaziti v poročilih iz Nemčije isto bahanje z bratovstvom in enakostjo, isti ponos na dejstvo, da se je stavilo brez prelivanja krvi proletarce na mesto kraljev in isto čudno in grozeče povdaranje besede "buržuazija", s čemur se misli srednji razred, ki ima v rokah največ posesti.

Na isti sentimentalni način se povdara, da so vojaki, mornarji in delavci istega mišljenja, da razumejo drug drugega, dočim se ustraša obnem pri zahtevi, da je treba vzdržati — red. Gotovo domnevate, da je to konservativna revolucija. Vse revolucije pa so videti konservativne v pričetku, kajti narod se za nekaj časa boji čustva moči ter hoče slednjo uporabiti le zelo previdno.

Tako je bilo v Rusiji. Nato pa pride narod naenkrat do spoznanja, da je ni večje moči kot ona strojne puške in orožne kare. Tedaj se pričneja nedovršena povest o masakrih in umorih, o največjem demagoštvu, katero se je zasejalo v duše priprostitih ljudi.

Mogoče je to tudi v Nemčiji. Nihče ne more povedati naprej, kaj se bo zgodilo pod vlažni rdeči zastavi. Razventega je pa med nemškimi in ruskimi proletariatom veliko več skupnega kot se je kdaj domnevalo. Duša proletarce v obeh deželah je kmečka, zavidna in trpka duša.

Rusi so dobili svoj socializem iz Nemčije. Obema prija ta socializem, kajti to je evangelij strahu, sovraštva in osvete. Kot Rusi so se uklonili Nemei milijonu tiranstva v nemem obupu, uklonili božanski pravici kraljev in cesarjev, ter režimu, ki je prekašal glede svoje brezobzornosti vse.

Naenkrat pa so izginila vsa znamenja "verboten". Naenkrat se je odstranilo vse omejitve ter predalo kontrolo nad Nemčijo boljšeškemu proletariatu. Kaj se bo zgodilo? Nihče ne ve tega.

Socialisti, ki so se polastili sedaj vlade v Nemčiji, bodo sodniki radikalov v kaj kratkem času. Ebert bo mogoče postal nemški Kerenski. Največji okrutneži in gospodarji strojnih pušk bodo mogoče zavladali Nemčiji — in Leninov in Trockijev je v Nemčiji dosti...

Predstavljam si slučaj, da se obrne ta sila proti junckerjem in buržuaziji in to s silo armade, ki je bila izurjena teoretično in tehnično v — strašnosti! To je mogoče stanje, v katerem je nameraval Bog prevzeti naloge zaveznikov ter kaznovati Hune!

Bodočnost Slovencev

Dr. Ante Tresić Pavičić v ljubljanski "Domovini".

Pod gornjim naslovom prinaša ljubljanska "Domovina" zanimivi članek hrvaškega poslanca dr. Tresić-Pavičića, in sicer v hrvaščini s sledečo opombo od strani uredništva:

— V naši domovini so izrazili svoje mnenje o perečih narodnih vprašanjih in nalogah našega naroda posebej ter Jugoslovancov vohče že različni odlični slovenski delci in državni poslanci. Zdad da-jemo besedo udi našim južnim bratom. Prvi se je oglasil hrvaški dalmatinski državni poslanec dr. Ante Tresić-Pavičić, ki je obenem tudi eden najodličnejših hrvaških pesnikov, lirikov in dramatikov. Rojen leta 1867, je izdal več zbornikov prekrasnih globokih pesnitev, roman "Izgubljeni ljudi" ter celo vrsto silnih tragedij iz hrvaške in rimske zgodovine.

Kot dolgoletni jugoslovanski politik neizprosne radikalnosti je postal žrtev Stuerghkovega absolutizma, ter je junasko pretrpel strašne čase. Toda njegov možki pogum je ostal nezlomljen in živa vera v zmago Jugoslovanstva se mu je le še utrdila. Kot goreč prijatelj in sobojnik Slovencev ima med našimi politiki in literati že ka se uverijo čitatelji "Domovine", kako lahko je umiljiva hrvaščina Slovencev ter da sta si hrvaščina in slovenščina resnične sestri iste majke — Jugoslavija. Za čitatelje, ki dosedaj še niso čitali hrvaščine, smo poleg neznanih besed dostavili slovenski prevod. Slovenci pa naj vidijo iz člankov hrvaških in srbskih politikov, da so hrvaško-srbski narodni voditelji po misli in čustvu popolnoma edini z našimi voditelji in poslanci.

Članek se glasi:

Za vse Jugoslovane je položaj težak, ker se nahajajo na mestu, po katerem so se delale skominje vsem narodom, odkar se piše zgodovina. Lepše lege ni v Evropi, ker se nahaja v sredini Sredozemskega morja, ki spaja tri kontinente.

To je bila od pamtiveka največja pot trgovine in bode tudi, dokler b oobstajal svet. Vsa preseljevanja narodov, z vzhoda, severa in juga, so morala udariti na našo zemljo. Naš položaj je boljši kakor oni Italije in Grčije, ker imamo silno zaledje. To je naša sreča, istočasno pa tudi naša nesreča, ker smo ravno zaradi tega na poti pohlepnosti onih narodov, ki nimajo izhoda na Sredozemsko morje.

Toda ako je za vse Jugoslovane položaj težak, je vendar najtežji za — Slovence.

Oni so na poti do morja najmočnejšemu in po morju in trgovini najpohlepnejšemu narodu na svetu — Nemcem. Nad tisoč let že udarjajo valovi nemstva ob slovenske hribe, osvajajo jih enega za drugim in vedno bolj potiskajo Slovence proti morju.

V tej neenaki borbi je izgubil slovenski narod mnogo svojega ozemlja, ker ni imel niti ni mogel imeti oslona na druge slovanske dežele in narode. Oni imel niti svoje narodne prosvete, ni svojega jezika v cerkvi, kakor Hrvati in Srbi, da ga obrani. Ni še potekel niti en vek, odkar se je prebudila slovenska narodna zavest in odkar je pričel gojiti svojo književnost.

V tem kratkem času je učinil čudesa in pokazal s svojim napredkom v prosveti silno živiljsko sposobnost, in akotudi se mu ni posrečilo, zaustaviti nemško prodiranje, vendar se je junasko uprl popolni germanizaciji, katera bi ga bila neizogibno zadela, da se ni pravočasno prebudi, ker se je baš v tem času nemški imperijalizem zavedel svojih ciljev in postal zaradi tega bolj agresiven, kakor kdaj prej.

No, ravno v tem času se je prebudi tudi čut slovanske solidarnosti, slovenski narod paga je nekako instinktivno sprejel jačje, kakor drugi, čuteč, da je v tem njega rešitev, zlasti v solidarnosti z Jugoslovani, Srbi in Hrvati.

Nemci so bili pripravljani, priznati Hrvatom v trializmu nekakšno samostojnost, pod pogojem, da se na eni strani trajno odpovedo Slovencev, na drugi pa, da se koljejo s Srbi. Svrha je jasna: — Najprej uničiti Slovence, Hrvate in Srbe pa oslabiti z medsebojno borbo tako, da bi oboji postali njihov plen.

Hrvati pa so že davno uvideli, da oni ne morejo obstajati brez Slovencev in Srbov. Oni vedo, da so Slovenci njih probran, njihov ščit pred nemško silo in da bi bili brez Srbov droben del, ki bi se ne mogel dolgo upirati niti madžarskemu, kaj šele nemškemu navalu. Trije ali štirje milijoni Hrvatov ne bi mogli niti tvoriti niti močne države, niti močne kulture. Samo države z močno kulturo pa morejo obstajati in se neodvisno od drugih razvijati.

S teh razlogov je zlasti v zadnjem času prevzel duh bratske solidarnosti vse Jugoslovane in je zlasti pri Slovenceh razvit od najnižjega do najvišjega. Nikogar naj ne plaši politika nekaterih strank na Hrvaškem. Te stranke, ki gredo Nemcem na limanice in Maožarom, nimajo nikake zaslonbe v narodu.

More se dogoditi, da bi Nemei in Madžari proti naši volji oktorirali našemu narodu neki novi državni red: da združijo naprimer Dalmacijo s Hrvaško in Slavonijo, da od Bosne in Hercegovine napravijo novo banovino ali da jih priključijo Ogrski. Toda to naj ne dela Slovencev niti najmanjših skrbi, kajti v tem slučaju ne bo naša ljubezen do njih klonila, niti ne bomo pozabili skupnega cilja, — temveč bomo v stanu, da jih še bolj krepko podpremo v njihovem prizadevanju. (Šest vrst zaplenjenih).

Mi ne moremo pustiti, da se od jugoslovanskega stebila odreže ena veja, ker bi morala neizogibno usahnuti, ako ne bo prijemaia živiljskega soka od dvanajstmilijunskega srbo-hrvaškega naroda. ((7 vrst zaplenjenih).

Nekateri Slovenci so v skrbeh, da bi mogli v skupnosti s Srbi in Hrvati izgubiti svojo individualnost. Tudi ta skrb je popolnoma neopravičena. Hrvati niso bili nikoli nasilni, temveč so celo sami vedno podlegali tujim vplivom, Srbi pa so po svoji naravi zelo liberalni. Slovenci bodo mogli popolnoma nemoteno v naši družbi še naprej gojiti svoj lepi jezik, svojo književnost, česar pa kot majhen narod ne hod o mogli sami ustvariti, to bodo lahko vzeli od nas in podpirali naše znanosti v napreduku.

Njihovi kiparji, slikarji, glazbeniki bodo postali v onem trenutku tudi naši, kakor bodo postali naši njihovi ter jim bo življenje in obstanek mnogo lažji. Njihovi trgovci, obrtniki, veleindustrijalci bodo našli v skupnosti z nami svoje procvitanje. In sama slovenska književnost bo zadobila novih vzpodbud in novega živiljskega soka v bližjem stiku znami.

Kar pa je glavno, bo — kakor hitro bo doseženo zaželjeno jedinstvo, v istem trenutku prenehala vsaka nevarnost za Slovence, bodisi s severa, bodisi s severovzhoda ali od zapada. Prenehalo bo potujčevanje, prenehalo izgubljanje narodnega ozemlja.

Kedor se bo zadel ob nje, bo zadel tudi ob Hrvate in Srbe. Niti Hrvatov niti Srbov ne more niti najmanj motiti malenkostna razlika slovenskega jezika, ker ga je mogoče z malo dobre volje tudi brez posebnega učenja razumeti. Istotako pa se tudi Slovencev ni treba mnogo učiti, da razumejo Hrvate in Srbe in v ljudskih šolah bo dovolj po par ur na teden, da se bodo otroci naučili, kakšne so razlike, na visokih šolah pa samo obvevanje bo zblížalo dijake.

Trgovina in promet nas bo vedno bolj zblížala, zlasti pa skupni interesi skupne bodočnosti.

Eno pa je gotovo, da ne bomo šli Hrvati Nemcem in Madžarom na limanice in da se docela zavedamo, da ni za nas življenja brez skupnosti s Slovenci in Srbi.

Prepričani smo, da bi prišla za Slovenci vrsta na nas, da izgine kot narod. (Devet vrst zaplenjenih).

Viktor Emanuel v Trstu.

Trst, 11. novembra. — V nedeljo je imel kralj Viktor Emanuel svečan vohod v Trst. Celokupno prebivalstvo ga je navdušeno sprejelo. Kralj, katerega so spremljali general Diaz, major Rizzo in drugi generali, se je pripeljal na rušilico "Audace". Kralja, ki je bil presečen nad prijaznim sprejemom je množica obspalpa s cvetjem, ko je šel v mestno hišo.

Ko se je kralj prikazal na balkonu mestne hiše, so aeroplani metali patriotične pozive na narod.

Kralj je obiskal važne kraje mesta. Bojaki, naročajte se na "GLAS NARODA", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Pri spahenju in zdrobljenju vdegnite taboj s Dr. Richter-jevom

PAIN-EXPELLER ... Jedino pravo s varstveno znamko sidra ... P. AD. RICHTER & CO. 30-32 Westinghouse Street, New York, N. Y.

Nova moč, novo zdrave je nova čista kri, za tri cente.

Ako imate slabe živce, imate bolečine v želodcu in v ledicah, ako ste slabi, izčrpani, ne morete spati, ako se vam zapira, nimate dobre teka, ako trpite zaradi neprebave, ako imate bolečine v križu, ako vas pogosto boli glava, ako je vaše kri pokvarjena, nečista, nikar ne trosite denarja za zdravila.

kateri ne poznate, temveč pošljite nam znamko za 3 cente v pismu, naslov in ni vam bomo z obrano pošto povsemastonj in brez vsake obveznosti od vaše strani poslali naše popolno izditi, zdravilnih trav sestavljeno prirodno zdravilo

JUVITO ... Sedaj, ko ste zadostili svoji dolžnosti glede četrtega posojila svobode, kupujte vojno-varčevalne namke.

NAZNANILO IN ZAHVALO. ... S težkim in žalostnim srcem naznanjam, da smo izročili materi trije zlati tele ranjke

FRANČIŠKE MUSAR. ... Težka je bila ločitev, ali Bog hoče tako. Ranjka je bila stara 23 let, rojena Frančiška Hudobin. Rodila se je v Gorenji stari vasi, fara St. Jernej na Dolajškem. V Ameriko je prišla pred 5 leti. Tukaj zapuša žalujočega soproga, hčerko in enega sinčka.

Italjanski kralj v Trstu. ... Italjanski glavni stan, 10. nov. Kralj Viktor Emanuel je danes zapustil glavni stan in odšel v Trst.

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? ... Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdanj demokraciji, ker ne poznamo med seboj piemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v Slovensko-amerškem Koledarju za leto 1919.

NAZNANILO IN ZAHVALA. ... Tuznim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da nam je nemila smrt iztrgala iz naše srede soproga, oziroma očeta in brata

MARY KNAPFELC. ... Po kratki devetdnevni epidemični bolezi je za vedno zaspala dne 25. oktobra 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA. ... Tuznim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da nam je nemila smrt iztrgala iz naše srede soproga, oziroma očeta in brata

MARY KNAPFELC. ... Po kratki devetdnevni epidemični bolezi je za vedno zaspala dne 25. oktobra 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA. ... Tuznim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da nam je nemila smrt iztrgala iz naše srede soproga, oziroma očeta in brata

MARY KNAPFELC. ... Po kratki devetdnevni epidemični bolezi je za vedno zaspala dne 25. oktobra 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA. ... Tuznim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da nam je nemila smrt iztrgala iz naše srede soproga, oziroma očeta in brata

MARY KNAPFELC. ... Po kratki devetdnevni epidemični bolezi je za vedno zaspala dne 25. oktobra 1918.

Jugoslovanska Katol. Jednota ... Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900. Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI: Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, box 251, Conemaugh, Pa. Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa. NADZORNIKI: JOHN GOUZE, Ely, Minn.

PROROTNIKI: GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash. LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn. JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR: JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich. JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn. MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUZEVALNI ODBOR: RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O. FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Sta. box 63, Denver, Colo. GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave. Johnstown, Pa.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neardna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je že izplačala do \$1.500.000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsek opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje. Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo vstanovitve novih. Društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami. Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Prestolonaslednik vstreljen? London, Anglija, 11. novembra. Neka amsterdamska brzojavka pravi, da se poroča, da je bil nekški prestolonaslednik vstreljen. Ta vest pa se ne potrjuje.

Italjanski glavni stan, 10. nov. Kralj Viktor Emanuel je danes zapustil glavni stan in odšel v Trst.

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdanj demokraciji, ker ne poznamo med seboj piemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v Slovensko-amerškem Koledarju za leto 1919.

NAZNANILO IN ZAHVALA. ... Tuznim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da je dne 5. novembra v Gospodni za vedno zaspal naš prijatelj in sobrat

LOUIS KONASTABO. ... Pokojni je bil doma iz vasi Prigraje, pošta Obrov občina Podgrad na Primorskem, rojen leta 1882. V Ameriki je bival okoli 5 let. V starem kraju zapuša ženo in 3 neprekosljive otroke in mogoče tudi kaj bratov ali sester, to pa nam ni znano. Pokojni je bil bolan 9 dni za spansko influenco. Čarl je v St. Francis bolnišnici v Pittsburghu, Pa.; pokopali smo ga dne 7. novembra na katoliškem pokopališču v Cecil, Pa.

Ker je bil pokojni v voč družtvih, in sicer SNPJ, SSPZ in SDPZ, bil je tudi dober član Slovenske Socialistične Zveze. Tem potom se zahvaljujemo družtvom tukaj v Southview, Pa., ki so mu darovala lepe vence v zadnji pozdravi in so se vdeležila pogreba v razmerah, ki sedaj dopuščajo; obenem se zahvaljujemo vsem njegovim prijateljem in sobratom, ki so mu stali na strani v tej bridki uri.

Pokojnika priporočamo vsem v blag spomin. Bodi mu lahka tuja zemlja, v miru naj počiva! Žalujoci ostali: Vsi njegovi sobratje. Opomba: — Ako kdo njegovih sorodnikov ali prijateljev želi izvedeti bolj natančno, naj se oglasi na sledeči naslov: Frank Stainer, Box 127, Southview, Pa.

Bulgarski krvni čaj

čudovito zdravilo. ... kajti rabiti ga more vsak član družine od otroka do stare matere. V vsaki hiši bi moral biti vsak čas. Ako hočete prežnati veselje, ga vzmite vročega predno greste spat. Deluje kot mazilo. Napravi kri bogato in jo očisti; odpravi zaprje, ozdravi jetra, obliži, (proh in želodčne bolečine.

Zakaj moramo biti prosti? — Odgovor na to najdete v Slovensko-amerškem Koledarju za leto 1919, v članku "JUGOSLOVANSKI PROBLEM".

NAZNANILO IN ZAHVALA. ... Sorodnikom, znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je dne 5. novembra v Gospodni za vedno zaspal naš prijatelj in sobrat

LOUIS KONASTABO. ... Pokojni je bil doma iz vasi Prigraje, pošta Obrov občina Podgrad na Primorskem, rojen leta 1882. V Ameriki je bival okoli 5 let. V starem kraju zapuša ženo in 3 neprekosljive otroke in mogoče tudi kaj bratov ali sester, to pa nam ni znano. Pokojni je bil bolan 9 dni za spansko influenco. Čarl je v St. Francis bolnišnici v Pittsburghu, Pa.; pokopali smo ga dne 7. novembra na katoliškem pokopališču v Cecil, Pa.

Ker je bil pokojni v voč družtvih, in sicer SNPJ, SSPZ in SDPZ, bil je tudi dober član Slovenske Socialistične Zveze. Tem potom se zahvaljujemo družtvom tukaj v Southview, Pa., ki so mu darovala lepe vence v zadnji pozdravi in so se vdeležila pogreba v razmerah, ki sedaj dopuščajo; obenem se zahvaljujemo vsem njegovim prijateljem in sobratom, ki so mu stali na strani v tej bridki uri.

Pokojnika priporočamo vsem v blag spomin. Bodi mu lahka tuja zemlja, v miru naj počiva! Žalujoci ostali: Vsi njegovi sobratje. Opomba: — Ako kdo njegovih sorodnikov ali prijateljev želi izvedeti bolj natančno, naj se oglasi na sledeči naslov: Frank Stainer, Box 127, Southview, Pa.

Frank Stainer, Box 127, Southview, Pa.

Vesti iz stare domovine

(Jug. Čas. Urad, Washington.)

(Vesti povzete po ljubljanski "Domovini".)

Slovenski premogar.

Iz Zagorja nam pišejo: Težko delo, ne zadosti hrane, ne časa primernega plačila, ne obleke, ne čevljev za družino, to čuti dan za dnem naš delavec. Če povzdigne svoj glas, pa pride cenzor z rdečim svinčnikom in naredi črto. Tako se nam je zgodilo v zadnji volk v pustiji ter molči kot grob. Ta zahtevajo od nas. Ako ne pojde zlepa, pa zgrda, pravijo. Res je, da živimo v ustavni državi, in kakor pravijo, imamo moderne zakone. Milijoni se porabljajo na leto za socialne prenosne in baje tudi za korist delavstva. A mi do danes še nič ne čutimo teh socialnih dobrot, nasprotno pa bič, ki ina na koncu svince. Ko po trudopolnem delu, katerega je pretrpel premogar, računamo 20 let, stopi v pokoj, da bi večer svojega življenja v miru prebil, dobi za pokojnino 24 kron mesečno in s tem naj se preživlja mož in žena! Danes plačujejo starejši premogarji skoraj mesečno 20 kron za svojo pokojnino, nazadnje dobijo pa bohih 24 kron. Take so socialne razmere našega delavstva. Zelo umestno bi bilo, ko bi enkrat ministrstvo poslalo k nam kakoga selekcijskega svetnika, da bi sam proučil žalostne razmere in vprašal sto in sto vpkoljenih starčkov premogarjev, katere diči svetinja za zvesto 40letno delo kot premogar, koliko imajo pokojnine. "Jaz sam 16 kron, jaz sem se malo dalj časa silil, imam pa 24 kron mesečno." Zvesti delavci mrejo od glada, velekapitalistična družba pa služi na leto milijone. A ti milijoni so tudi uspeh žaljev slovenskega delavca. Zato se zaveda slovenski premogar, da je skrajni čas, da se od nam na naši lastni zemlji samostojno državo na demokratičnem temelju. To naj bo bodoča Jugoslavija, v kateri si bomo sami po svoje uredili naše razmere.

ljamo belega papirja. Prepričani smo, da je naša jugoslovanska misel tako silna, da je nihče ne premore. Vendar imamo še mnogo vprašanj, ki jih je treba rešiti. Vsaka dobra misel ima svojo ceno in vsaka misel — rekli bi — je božji dar; in zdaj pomislite: nekdo ima lepe misli, rad bi jih povedal; treba je te misli urediti, združiti, zložiti, napisati, iz rokopisa jih je treba pretiskati — koliko dela! — a g. cenzor potegne s svinčnikom in vse to delo uniči! Moč teme tudi brani solneča do zmagre. Toda: ali je še kdaj noč zabranila, da ne bi izšlo solnce? Zato bomo pisali za vas, ne za cenzorja — in vi nas bodete razumeli.

Vsak brat mi je mil, pa naj bi katerekoli vere bil.

Zaradi vere se ne bomo pričakali: vsi smo kristjani, vsi verujemo v istega Boga. Škof dr. Mahnič piše: Bratje Hrvati! Bratje katoliki! Ne poslušajmo glasu politične strasti! Res, Srbi niso katoliki, ali oni so vendar kristjani; ali k nam jih more pripeljati edino ljubezen, dočim jih bo mrznja in preziranje katoličanstvu in hrvatstvu se bolj odtujilo in ogorčilo. Pojdimo za zgledom Benedikta XV. Ko so nedavno Angleži osvojili Jeruzalem, jim je Benedikt čestital in zapovedal, naj se zapoje Bogu zahvalna pesem, ter pred celim svetom izrekel željo, naj sveto mesto nikoli več ne pade v nekrščanske roke. A Angleži niso katoliki. Angleži so protestanti in kot protestanti so nam bolj oddaljeni kot pravoslavni Srbi, ki so nam k temu tudi bratje po krvi in jeziku. Tako naš oče Benedikt. A mi, njegovi sinovi, naj ostanemo s Srbi za večno v boju! N! Sree, srce odprimo rodnim krščanskim bratom! — Tako piše katoliški škof. Mi pa pravimo: Spoštujemo vsako vero in mu puščajmo svobodo! Stojmo na stališču popolne verske strpnosti in enakopravnosti vseh verskih naziranj ter bodimo odločno proti vsakršni zlorabi vero. Cerkevne organizacije naj bodo neodvisne in napram državi povsem enakovredne. Pravoslavni Srbi, mohamedanski Hrvat ali katoliški Slovence: vsi so bratje in med njimi ni nobenega razločka. (52 vrst za pljenjenih.)

Srbi, katoliki in majska deklaracija.

Sovražniki Jugoslovanov hujskajo, da bi nas Srbi v svobodni jugoslovanski državi posrbili in popravoslavili. Vzeli bi nam jezik in vero, pravijo. To je seveda le neumno šuivanje. Če nas niso ponemčili Nemci tekot stoletij, če nas niso polahonili in pomadžarili naši sosede vzle nasilnostim, nas tudi Srbi, ki govore isti jezik, ne 3premenje v Srbe, nego se bomo vsi skupaj imenovali Jugoslovane slovenskega ali hrvatsko-srbskega jezika. Glede vere odgovarja škof krški dr. Anton Mahnič tako-le: "Srbi žive z nami in med nami. Srstvo je dejstvo. Razum predpisuje, da se računna z dejstvi. Vpraša se: Kaj je pametnejše, kaj je za hrvatsko in katoliško stvar boljše: napovedati boj srstvu do pogina, ali iskati z njimi prijateljski modus vivendi? Pospeševatelji katoliške stvari, ki se smatrajo za pozvane, da gredo proti nam v boj v ime katolicizma, bi se morali predvsem spomniti resnega opomina našega skupnega in njihovega očeta, zaščitnika mednarodnega miru, Benedikta XV., ki kliče vojskujočim se narodom: "Naj se na obeh straneh opusti sklep uničevanja! Naj se pomisli, da narodi ne izumirajo! Ravnotežje sveta, pa plodonosni in varni mir narodov temelji bolj na medsebojni ljubezni ter spoštovanju prava in česti bližnjega kakor pa na številni oboževanju in na odprdnih trdnjavskih pasovih..." (Nemški škofom 7. septembra 1915.) Ali upajo naši nasprotniki, da bo imelo hrvatstvo večjo korist, ako bodo s svojim sosedom po krvi živeli v večnem sovraštvu in mrznji? Ali se ne bodo uresničile tudi te besede Benedikta XV., da nasijo narodi žalostno dedščino duh mrznje in maščevanja od rodu do rodu!"

V hudih časih.

Junij Brut nam piše: "Je davi slanica pala" — tako sem si zapel, ko sem prejel zadnjič pobeljeno "Domovino". Takrat so bili res nekam mrzi dnevi, od vseh strani so poročali, da so nastali mrzi, ki so napravili na polju mnogo škode. Ljudje po mestih in po deželi so se s krbnimi očmi povpraševali, kaj bo iz tega. In k tem mrzom se je pridružil še g. cenzor, ki je pobelil "Domovino". Vedel sem takoj, kaj to pomeni. "Kadar mačke ni doma, miši plešejo" — oziroma: kadar ni parlamenta, takrat cenzorji belijo. — Pri nas ni to nič posebnega, zato naši čitatelji dobro razumejo ta čas. Navajeni smo — hvale Bogu — na vse. Ko smo morali 3 leta molčati, ste lakbo na ulicah videli, kako se ljudje po obrazih razumejo brez besedi. Znamo čitati tudi pobeljene liste. Pravzaprav naš narod sedaj rajraje čita to, kar sploh ni tiskano. Kjer vidi kaj belega, tam si misli vsak: To je bilo gotovo kaj lepega in resničnega. Sveđa nam bodo čitatelji oprostil, ako jim kljub temu ne pošil-

Iz Laškega Trga nam pišejo:

V listih so se objavila imena štajerskih, koroskih, kranjskih, š-



Novo ladjedelnico v Trstu

Na Zidanem mostu je ponesrečil sprevodnik Leopold Zanesnik iz Ljubljane. Prepeljali so ga v Ljubljano, kjer je podlegel poskodbam. V Selu pri Litiji je utonil 3letni sin posestnika, Justin Gregl. Od dalj se je od domače hiše in padel v potok. Na Predovčevem selu pri Ljubljani je zanesla delavka Amalija Fink med drva ostro vojaško patrono, ki je v štedilniku eksplozivirala in jo težko ranila na levi roki.

Nezgode.

Zgorela je v Grčici vasi pri Cerkljah hiša z gospodarskim poslopjem M. Vrhovškove. Rešili so le same sebe in živino. Zgorela je vsa obleka, denar in živeč. Škoda je okoli 5000 K in ni niti do polovice krita z zavarovalnino. V Podstenuju pri Hlirski Bistrici je zgorelo gospodarsko poslopje posestnice Franje Sluge. Škoda je 3600 K. V Višnji Gori je začelo goriti pod streho trgovca F. Škrabarja. Hud zapadni veter je povzročal največje nevarnost. Edino okolnost, da je streha krita z železno

Požari.

Zgorela je v Grčici vasi pri Cerkljah hiša z gospodarskim poslopjem M. Vrhovškove. Rešili so le same sebe in živino. Zgorela je vsa obleka, denar in živeč. Škoda je okoli 5000 K in ni niti do polovice krita z zavarovalnino.

Karol in Cita v Švici.

London, Anglija, 10. novembra. Kodanski dopisnik lista Daily Express poroča, da sta avstrijski cesar Karol in cesarica Cita pobegnili z grada Wartegy v Švico.

Odstop wuertemberškega kralja.

Bazel, Švica, 10. novembra. — Wuertemberški kralj Wiljem II. se je v petek ponoči odpovedal prestolu.

Roparske tolpe.

Po štajerskih okrajih se zelo množe roparske tolpe. Dogajajo se mnogoštevilni ropi, tatvine in celo umori. Štajerski namestnik grof Clary pa ne ukrene nič izdatnega, ker nima časa. Kuje namreč načrte zoper Jugoslavijo in prepoveduje šolskim otrokom pobirati podpise za majska deklaracija.

Uboji, umori in samomori.

V Borovljah je delavca Ivana Wieserja ubila njegova žena v postelji s sekiro. Na mizi je pustila pismo z besedami: "Umorila sem svojega moža in skočim v Dravo." Menda je izvršila čin v hipni duševni zmedenosti. Zakonska sta še le leto dni poročena in sta brez otrok. Ženo so našli naslednjega dne v čebelnjaku skrito.

Uboji, umori in samomori.

V mestnem vrtu v Trstu so našli mlado dekle, težko vdihujoče. Pila je lizol in je v bolnišnici umrla. Zapustila je pismo na nekega gospoda, v katerem piše, da ni zakrivila ničesar tega, česar jo dolži. Samomorilka je 18letna služkinja Leopoldina Fabjan iz Stanjela na Krasu.

Novo ladjedelnico v Trstu

Na Zidanem mostu je ponesrečil sprevodnik Leopold Zanesnik iz Ljubljane. Prepeljali so ga v Ljubljano, kjer je podlegel poskodbam. V Selu pri Litiji je utonil 3letni sin posestnika, Justin Gregl. Od dalj se je od domače hiše in padel v potok. Na Predovčevem selu pri Ljubljani je zanesla delavka Amalija Fink med drva ostro vojaško patrono, ki je v štedilniku eksplozivirala in jo težko ranila na levi roki.

Požari.

Zgorela je v Grčici vasi pri Cerkljah hiša z gospodarskim poslopjem M. Vrhovškove. Rešili so le same sebe in živino. Zgorela je vsa obleka, denar in živeč. Škoda je okoli 5000 K in ni niti do polovice krita z zavarovalnino.

Karol in Cita v Švici.

London, Anglija, 10. novembra. Kodanski dopisnik lista Daily Express poroča, da sta avstrijski cesar Karol in cesarica Cita pobegnili z grada Wartegy v Švico.

Odstop wuertemberškega kralja.

Bazel, Švica, 10. novembra. — Wuertemberški kralj Wiljem II. se je v petek ponoči odpovedal prestolu.

Govor načelnika Jugoslov. Kluba

Dr. Korošec je imel v dunajskem parlamentu dne 26. julija t. l. naslednji govor, v katerem je žigosal odločno novega ministrskega predsednika, kakor piše "Slovenski Narod":

(Slovenski): "Visoka zbornica! Govor ministrskega predsednika moramo soditi predvsem po tem, kako se je on postavil nasproti našemu vprašanju. Konstatiram, da baron dr. Hussarek ni prekladal stališče nemškega kurza, čeravno ima še vse ministre, ki so ta kurz podpirali. Dalje moramo konstatirati, da je v mirovnem vprašanju zavzel čisto napačno stališče, ko pravi, da hočemo mir izsiliti. Celu zunaj naše države so se našli politiki, ki smatrajo tak mir za nemož. Zato vidimo v našem ministrskem predsedniku enega izmed onih mož, ki ne vidijo gorja, ki ne vidijo bede, ne vidijo solza in krvi, ki teče med našim narodom. Iz tega stališča bomo tudi izjavo ministrskega predsednika presojali. (Odobranje pri Jugoslovanih).

Govornik nadaljuje nemški: "Visoka zbornica! Ima nalogo izjaviti se o stališču, ki ga zavzema Jugoslovanski klub nasproti novemu ministrskemu predsedniku in to stališče kratko utemeljiti. Ta naloga mi ni težka. Novo ministrstvo je sestavljeno iz novega ministrskega predsednika in iz starih resortnih ministrov, izvešča obo potjska ministra. Oba dela ministrstva sta nam dobro znana. Novega ministrskega predsednika poznamo že iz ministrstva Stuergha, ki je prinesel narodem vojno in je potem tem narodom s pomočjo § 14. zamašilo sta. (Tako je). In če smo iz njegovih ust slišali priznanje k parlamentarizmu, potem pravimo k temu: "Slišim b'agovest, a nizam vanjo vere". (Pritrjevanje). Ravnoisto smo slišali v začetku od ministrskega predsednika Seidlerja, a smo pozneje izvedeli, da zna tudi drugače.

Mi Jugoslovani pomnimo novega ministrskega predsednika posebno se radi tega, ker je s tednjimi kolegi pod Stuerghovim ministrstvom dobro vedel za vsa preganjanja, katera je moral naš narod v začetku vojne pretrpeti. A kolikor nam je znano, ni imel poguma niti srea, preskrbeti po nedolžno preganjanim žrtvam od strani države zadoščanja.

Ti dogodki v začetku vojne na našem jugu nas nepozabno pečjejo in duše. Do danes niso še izdatno preiskani, a še manj popravljeno. (6 vrst za pljenjenih).

Toda, gospoda moja, tudi resortne ministre, ki so se predstavili skupno s predsednikom v zbornici, dobro poznamo. Z izjemo dveh so vsi vzeti iz ministrstva, ki je proglasilo nemški kurz kot vodilno zvezdo za vsako avstrijsko vlado in ki je označilo le nemški narod kot brbenice te države. Nobeden teh ministrov ni niti najmanj skušal protestirati proti takemu vladnemu principu, nobeden izmed njih se ni odstranil iz kabineta, ki je postavil za vse narode tako žaljiv program. Vsi skupaj so bili v sporazumu z vitezom Seidlerjem in so tudi pošteno v tem zmisu delovali. Kajti govori odstopivšega ministrskega predsednika in njegovih pomagačev niso bile prazne besede in fraze. Dejanja so v tem slučaju šla še celo pred besedami. (Medklie: Res je!) Mi Jugoslovani to hudo občutimo. Poslanec je pri nas zadržano, da se prošto in neovirano pogovore s svojimi volilci o najaktualnejših vprašanjih. Zadržari in vojaštvo jim to branijo. Časopisna cenzura nam ne dovoljuje, da razpravljamo o najnujnejših vprašanjih. Kadri slovenskih polkov se premeščajo v tujino, kjer naši fantje stradajo. Po nedolžnem in protizakonito so bili kaznovani pri nekem kadru naši ljudje. Našim fantom na fronti in sploh vojakom je bilo zabranjeno naročevanje in čitanje narodno pisanih listov. V istem času, ko se izganjajo slovenski uradniki iz domovine, raste ošabnost tujih uradnikov in njihova sovražnost proti jugoslovanskemu ljudstvu do nezomosti. Nositelji tega nam sovražnega na zatiranje in tlačenje jugoslovanskega naroda naperjenega kurza še vedno sede na vladnih klopet. To nam je dokaz, da kurz preganjanja in zatiranja Jugoslovanov ostane še nadalje. Toda, gospoda moja, čim bolj je narod zatiran, tem bolj hrepeni po svobodi! (V originalu razprto tiskano.) (Živahno pritjevanje).

S ponosom, radostjo in zahvalo moramo izreči našemu jugoslovanskemu narodu vse priznanje. Taka nasledovanja niso uklonila našemu narodu duha, marveč mu utrdila odpornost, mu dvignila pogum in poglobila njegovo hrepenenje. (Živahno odobranje.) Sploh moramo vsem morebitnim zlobnim govoricam nasproti ugotoviti, da je misel ujednenja Slovencev, Hrvatov in Srbov na temelju samoodločbe v svobodni državi objela vse plasti našega naroda. (Razprto tiskano.)

Ob tej priliki in v tej izjavi pozdravljam izjavo naših tovarišev v hrvatskem saboru, ki so tudi iz svoje strani povedali odkrito mnenje Hrvatov in Srbov v kraljevini Hrvatski. (Živahno odobranje in ploskanje). Zahvaljujem se tudi Srbov, Hrvatov in muslimanom v Eregbosni, ki so kljub izločenju ustave v izrečnem trpljenju vsled oblasti hudo zanemarjane in pomanjkljive ljudske prehrane, vkljub ljudem pritisku, s katerim so jih snubili z Budimpešte, zvesto vstrajali na ideji, da mora dobiti ujednjeni narod Slovencev, Srbov in Hrvatov lastno državno življenje. (Živahno odobranje in ploskanje.) In kar se tiče Slovencev, se niti po započeti preganjanjih, niti po intrigah, inseminiranih od vlade s pomočjo protinarodnih elementov, ne bodo dali odvrniti od edine prave smeri in bodo delali naprej v tesni bratski in neločljivi zvezi s Hrvati in Srbi, dokler ne dosežemo popolnega državnega zedinjenja jugoslovanskega naroda. (Živahno odobranje.)

Vsako vlado bomo presojali po tem, kako stališče zavzema napram osvobojenju jugoslovanskega naroda od vsake tuje nadvlade. Podpirali bomo seamo tisti vlado, ki nam prinese mir, kruh in popolno svobodo. Glasovali bomo proti predloženemu proračunskemu vizoriju. (Živahno odobranje pri slovenskih strankah; govorniku čestitajo Jugoslovani, Čehi in mnogi Poljaki.)

Pri isti seji državnega zbora je izvajal načelnik Češkega Svaza, poslanec Stanek, da je nastopni govor novega ministrskega predsednika vseboval samo polzke besede avstrijske birokratizma, ki se izkazujejo potem navadno kot direktni in nemški izraz. Glede mirovnega stremljenja smo slišali samo dve besedi, in sicer besede "časten in primeren". Ministrski predsednik je pozabil dostaviti še besede "brez aneksij in z zadovoljtvijem vseh narodov".

Nato je nadaljeval nemški in rekel med drugim: Češko-slovaška država je dejstvo, ki se ne da zadržati. O tem naj si ne delajo niti tu niti v Budimpešti nobenih napačnih misli. Obzljamo, da trati madžarska država namesto da bi konsolidirala svoje socialne in politične moči v boju proti samo ob sebi umevni zgodovinski in aravni, edino možni evoluciji narodnostnega principa. Noben Slovan ne bo ogrožal suverene in neodvisne madžarske države, ki bo omejena na madžarski narod sam. Na našem etičnem ozemlju ne bomo nikdar v češko-slovaški državi kompromitirali svoje države s tlačanjem madžarskih manjšin, kakor se to vrti napram češko-slovaškim manjšinam po madžarski raznarodovalni politiki.

Za mirovno vprašanje je imel ministrski predsednik samo kratke besede, ki smo jih že prej in dostikrat bolj jasno slišali z ministrskih sedežev.

Mi korakamo ne oziraje se na desno in na levo skozi personalne izpremembe v kabinetu brez bojazni svojo pot naprej. Vse nas navdaja sveti ogenj navdušenja za svoj narod, zavest zmage, ki mora priti, želja po solncu svobode in samostojnosti, ki že pošilja svoje žarke. (Pritrjevanje in ploskanje). Kljub temu vlada danes nemški kurz. Kljub temu mislijo Nemci, da se bo aritmetika njim na ljubo spreminjala tako, da bo 35 odstotkov prebivalstva vladalo nad ostalimi 65 odstotki, ker teh 65 odstotkov ne tvori enote. Nemci naj bi brali izjave z dne 30. maja 1917. Zastopniki strank drugih narodov so si edini v misli, da morajo doseči svobodo in samostojnost. To samostojnost bodo vsekakor dosegli tako Čehi-Slovaki, kakor Jugoslovani in Poljaki. —

DRUŠTEVA IZ NASLOVI UBRADNIKOVA DRUŠTEVA S. D. P. Z. ZA LETO 1918.

Boštelj, št. 1, Conemaugh, Pa. Predsednik: Fr. Dremelj, 433 Chestnut St.; tajnik: Bl. Brezovšek, box 123; blagajnik: Matija Šerban, box 133. Vsi v Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Sv. Alojzija.

233; tajnik: Louis Zupanec, box 4; blagajnik: Ivan Kostelic, Box 56. Vsi v Mineral, Kans. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Frank Spelcer-jevi dvorani v E. Mineral, Kans.

3364 E. 82nd St. Vsi v Cleveland, O. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu. "Mladi Slovenci", št. 42, Oglesby, Ill. Predsednik: Jozef Stok, box 19; tajnik: Hubert Dular, box 297; blagajnik: Frank Peterlin, box 4. Vsi v Oglesby, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Adami in Lander", št. 63, Eabina, Pa. Predsednik: Jos. Komat, box 51; tajnik: Franc Mejak, box 97; blagajnik: Anton Štvar, box 51. Vsi v Yohohany, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Jecero", št. 22, Ringo, Kans. Predsednik: Ivan Dolar, box 42; tajnik: Math. Šetina, box 115; Ringo, Kans.; blagajnik: Fr. Dremšek, box 288, Ringo, Kans. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

88; tajnik: Anton Rozina, S. R. No. 1, box 142; blagajnik: Andrej Pogataj, S. R. No. 12, Vsi v Export, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Sv. Barbara", št. 139, Eveleth, Minn. Predsednik: Mihael Kobal, 43 Norman Ave.; tajnik: Fr. Grobel, 43 Norman Ave.; blagajnik: Ivan Bohne, 425 Fayal Ave. Vsi v Eveleth, Minn.

"Slovan", št. 15, Sopris, Colo. Predsednik: Anton Marinič, b. 115; tajnik: Jozef Bubnik, b. 115; blagajnik: Silvester Berentin, b. 192. Vsi v Sopris, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v prostorih sobrata Ivan Konecija, v Piedmont, Colo.

Zadnji rodbine Montberthier

Spisal Jean Rameau. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

(Nadaljevanje.)

Gospodični Montberthier se pa ni posebno mudilo. Do kamnoloma je bilo komaj par minut, pa so hodili že več kot celo uro. S svojim znanjem je hodila po gozdu, in na najlepših prostorih se je nalašč vstavljala.

Mladi mož je bil ves navdušen. — Oh, kako je to lepo! — je vzkliknil. — Kaj bi dal moj stric, če bi videl vse to!

Te besede so Nino zelo razveselile. — Če mislite, da bi gospoda Saverna to razveselilo, mu recite, naj pride k nam pogledat — je rekla. — Razkazali mu bomo grad, stare slike in druge rezbarije. — Ali se zanima gospod Saverna za starine?

— On naravnost znori, če vidi kako dragoceno stanarino — je odvrnil tajnik prepričevalno. — Potem ga pripeljte k nam.

— Z največjim veseljem, gospodična, samo če dovolite. — Kdaj pa?

— Tega še ne vem zaenkrat, toda mislim, da prihodnji mesec. Enkrat mora priti na vsak način. Ker postaja njegov mlajši ob prekopi vedno več vreden, je sklenil tukaj v bližini kupiti kak grad oziroma posestvo in se tukaj nastaniti. Z največjim veseljem bo prišel k vam in bo ogledal vaše zbirke.

Nina je bila neizmerno vesela. — Torej gospod Saverna namerava kupiti grad, Oh, kaj če bi mu mogla povedati, da je ta grad na razpolago, grad in graščakinja.

Čutila je da je do ušes zardela. Da bi prikrila to svojo zadrego, se je zagledala v gozd. Mladenec je veselo stopal za njo, gospa Dupin se je bila pa že vsega naveličala, vsled dolge hoje jo je začelo bosti v prsih.

— Gospodična Nina — je rekla, misleč, da bo izkazala svoji gospodinji veliko uslugo — prvi kamnolom je čisto v bližini. Nina se je napravila kot da bi ne slišala teh besed. — Pa tudi tajnik je bil čisto gluha zanje.

Drug ob drugim sta šla po zavitih stezah, dočim je solnce metalo med veje svoje cekine na pot. Sempatam je mladenec pogledal svojo spremljevalko in sam pri sebi je moral priznati, da ga je ona spodinjil veliko uslugo — prvi kamnolom je čisto v bližini.

Gospodična Nina je čisto dobro občutila te poglede. Ni bilo drugače: njema je morala vse dovoliti, kajti on ima zelo velik vpliv na svojega strica.

Naenkrat pa — tukaj se vidi kakšne posledice ima lahko ne pozornost, sta stala pred kamnolomom in jima ni kazalo drugega ka- začeti z iskanjem školjk.

Ker pa nista imela orodja, nista megla učesar najti. Mladenec je vsled tega prosil, če sme naslednjega dne zopet priti, kar mu je deklica seveda dovolila.

— Ali mi boste prišli pomagat gospodična? — Če hočete. — Kaj pa? — Oh dveh, če ste zadovoljni. — Seveda sem. — Jaz bom točno na svojem mestu. — Torej do jutri, gospodična.

Nina se je še enkrat obrnila in rekla čisto nedolžno: — Prosim vas, povejte mi, kako vam je ime? — Jaz sem Mihael, gospodična. — Mihael Valin. — Jaz sem pa Nina — je odvrnila hitro in povesila pogled. — Torej jutri nasvidenje!

In iz ljubezni do strica je dovolila nečaku, da ji je malo moč- neje stisnil roko kot se spodobi.

Gospa Dupin je spremila tajnika gospoda Saverna do ceste. Naslednjega dne je prišel gospod Mihael v grad. Od jutra do večera sta bila skupaj. Pregledala sta ves gozd in vse kamnolome. Če sta našla kaj aži ne, je bila seveda stranska stvar.

Ko sta nekoč naletela na neko evtelico, kateri ni niti on niti ona nista vedela imena je rekla: — Kaj ne, a boste vprašali gospoda Saverna, kako se ji pravi? — Seveda bom, gospodična, le brez skrbi bodite.

In pri drugi priliki ga je zopet vprašala: — Ali gospod Saverna rad zobje jagode? — Da, zelo rad, zelo rad.

In če sta srečala loveca, ga je vprašala: — Ali gospod Saverna tudi hodi na lov? — On ji je vedno v vsakem oziru pritrđil. Nekega večera sta dospela do globokega jarka, ki je bil ves preprežen s srobotom in drugim grmičevjem.

V bližini je bila velika z mahom poraščena skala. — Prosim vos, gospod Valin — je rekla deklica — ali morete prečitati ta napis? — Gotovo mora biti nekaj imenitnega. Jaz sem se že toliko časa muncila in ga še ozdaj nisem mogla prebrati.

Mihael se je sklonil in začel brskati med mahom. Nekaj je našel. Mihael je pa naglo odmaknil roko. — Kaj je? — je vzkliknila deklica.

— Nič, nič. — Zdi se mi, da je bila kača. — Kača? — se je prestrašila. — Da, kača. — In zdi se mi, da me je vgriznila.

— Vgriznila? — Za božjo voljo! — Kam pa? — Tukaj v zapestje. — Pokažite!

Pokazal ji je roko, in v zapestju je bilo res videti dvoje malih rdečih pikic. — Da, kača vas je pičila — je vzkliknila deklica. — Za božjo voljo, hitro!

Po teh besedah ga je odvedla iz jarka. In ko ga je držala za roko, se je tresla po vsem telesu. Bila je tako razburjena, da mu ni upala pogledat v oči. Če ga je pičila kača, je bila to samo njena krivda. — Ubogi mladenec! — Tako rada bi ga prosila za odpuščanje, pa si ni upala.

— Tja sedite, gospod tajnik — je ukazala in še sama ni vedela odkod je dobila toliko moči, da je mogla ukazovati. Mihael je sedel na bližnjo korenino. Ona je pokleknila poleg njega, potegnila iz žepa robec ter mu trdno prevezala roko nad zapestjem. Ona je dobro vedela, kaj je treba napraviti v takem slučaju, ker je še samo parkrat pičila gad.

— Ali vas boli — je vprašala nedolžno. — Ne, gospodična, nikakor ne. — Še celo dobro mi je. — Vidite, to je potrebno — mu je pripovedovala, — da se strup ne razteče po žilah. — No, saj boste videli.

Zatem je pa sklenila izsesati mu rano. — Toda, gospodična, — je vzkliknil ves presenečen. — Nikar se ne branite. — Jaz vem česa je treba. — Če bi tega ne dovolili, bi vam morala rano izžgati.

— O, to bi bilo boljše, — je odvrnil mladenec smeje. — Rajše s- jo pustim izžgati. — Meni bi bilo vseeno, toda za to nimava časa. — Predno prideva v grad, ste lahko že mrtvi. — Le pustite, da bom jaz napravi- la. Saj strup ni nevaren, če pride v želoede. Toda, če je s krvjo v stiku, je seveda druga stvar.

Mihael je abogal, in ona mu je začela sesati kri iz rane. Ko so se njene vroče ustnice dotaknile njegove roke, je vztrepetal. Morda je bilo to vsled strahu pred strupom? — Tako — je rekla po par trenutkih. — Kaj ne, da mi boste oprostili, gospod Valin?

— Vam, da bi odpuščal in oproščal? — Zakaj vendar? — Ker vas je pičila kača po moji krivdi. — Če bi vas ne prosi- la, da prečitate napis, bi se ne zgodilo kaj takega.

— Toda, gospodična, vi vendar niste vedeli, da je skrita pod mahom kača. Napis ste mi pokazali, ne da bi imeli pri tem kako sla- bo znamenje. — Vseeno je, pa vendar. — Nič vendar, ilvaležen vam moram biti, ker ste me rešili goto- ve smrti. Jaz bi se ne brigal preveč za tako stvar in ravno ta malo- marnost bi bila morda usodepolna zame.

Ko je to govoril, je do ušes zardel. — Deklica je videla to rde- čico in pogledala v tla. — Jaz vas moram prositi odpuščenja gospodična — je jecal. — Kako naj se vam zahvalim za vse, kar ste storili zame? — Če me bo- ste potrebovali kadarkoli in kjersibodi, se obrnite name. — Če bo le v moji moči, vam bom pomagal.

(Dalje prihodnjič.)

Tatvine.

Pri Sv. Lovrencu v Slov. gori- opazili v Mariboru, kamor je do- eah so izvršili neznani tatovi dr- žel tobak. Tatvina se je morala zen vlom. Izdrli so okno, vdrli v izvršiti v Furstenfeldu, predno je notranje prostore, popolnoma bil voz plombiran.

slekli gospodinjo, jo zvezali ter ji ranašili usta; isto so storili z ne- izpraznjena vila arhitekta Zanino- kim fantom, ki je pri hiši. Odnegli čeva sestra, ki stanuje v bližini, so pol suhega prašiča, vina, moko, je že popoldne opazila, kaj se go- obleko itd. Delali so tako tiho, da v hiši stanujoči orožnik ni ničesar di, kričala je, klicala na pomoč. tlašal. Vsi zločinci so imeli krinke toda predno je priklecala redarja, o tatovih že ni bilo duha, ne slu- ha. Zaninovičeva družina je bila in so varno odnesli pete. vsa odsotna.

Iz železniškega voza, ki se je pripeljal iz Furstenfelda, je bilo ukradenih 13 velikih zabojev eiga- ret, dve veliki bali tobaka za pipo in trije zaboji smodk. Tatvino so

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnev- nik v Združenih državah.

Dr. LORENZ 644¹Penn avenue Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jas sam se zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker sam slovensko, sate vas morem popolnoma razumeti in spo- snati vašo bolezen, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje škod 23 let sem pridobil posebno skušnje pr. zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma maneti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak pridite čim- prej.

Jas odpravim enstrupljeno kri, masuje in lise po telesu, bo- lezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, ošablost, bolezn v mehurju, lednicah, jetrah in solodca, cmenico, revmatizem, katar, sluzi filo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure jutraj do 5. ure večer, v torekah, četrtkih in sobotah od 9. ure jutraj do 4. ure večer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po- ročja in zdravila. Pridite osebno. Ne poslabite ime in naslov: Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravilniki rabijo tolmache, da vas razumejo. Jas sam hrvatsko še iz starega kraja, sate vas lažje odpravim, ter vas razumem.

IŠČENO 4 zanesljive osebe za državo Penn- sylvanijo; mora položiti jamčevi- no ter tudi biti pripraven poto- vati po državi. Delo je stalno; plača \$25.00 na teden in potni stroški. Le take osebe naj se gla- sijo, katere res mislijo prevzeti delo. Pišite na: Mr. J. J. Bahorich, 129 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa. (7-13-11)

Rad bi izvedel za JOHNA in MARY VIDMAR. On je doma iz Idrije, ona pa iz Gor. Logat- ca podomače Zimovecova. Naha- jata se nekje v Clevelandu. Ce- njeni rojaki so naproseni, ako kdo ve za njun naslov, da mi blagovoli naznaniti, ali ako sa- ma bereta, naj se takoj oglasita, ker jima imam poročati nekaj važnega. — Jacob Miheve, Box 77, Forest City, Pa. (12-14-11)

Cenik Knjig katere ima v zalogi SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE: Ahnov nemško-angl. tolmach vesan —.50 Domači zdravnik mali —.25 Hitri računar (nemško-angl.) vesan —.50 Poljedelstvo —.50 Sadjereja v pogovorih —.25 Slov. angl. in angl. slov. slovar \$1.50 Veliki slov. ang. tolmach \$2.50 ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE: Hipnotizem —.50 Dve šoljgri: "Čariljeva šeniter" —.25 in "Trije šenil" —.25 Potreba bolnikom —.50 Trtna už in trtorje —.50 Vojna us Balkan 13 svea. \$1.50 KAZALEDNICE Newyorške, bučične, velikončne in noveletne komad po ducat —.08 —.25 ZEMLJEVIDI: avstro-Italijanska vojna mapa —.25 Avstro-ogrski, veliki vesan —.50 Celi svet mali —.10 Celi svet veliki —.25 Evrope vesan —.50 Vojna stenska mapa \$3.00 Vojni atlas —.25 Vojni atlas nov —.30 Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po —.25 Združenih držav mali —.10 Združenih držav veliki —.25 Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet \$3.00

Varčevanje == poglavitna naloga...

Voditelji naše velike republike in njim na čelu predsednik Wilson. so prišli do prepričanja, da zamore edino varčevanje v vseh stvareh. varčevanje do skrajno- sti, privedi to deželo h končni zmagi.

In če bo zmagala Amerika, bo zmagal ves poštini svet nad krivico, nepoštenostjo in barbarstvom.

Vlada Združenih držav zahteva od nas, ki smo ostali tukaj, najmanj, kar more zahtevati.

Od nas zahteva, da moramo varčevati, in da imamo od tega varčevanja v prvi vrsti mi sami dobiček in šele v drugi vrsti vlada.

S svojimi prihranki pomagamo vladi. Naši prihranki nam bodo dobrodošli v težjih časih kot so sedaj.

EVROPA JE IZČRPANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati.

Nam ni rečeno, da moramo, pač pa le, KAR MOREMO, čeravno v najvišji meri.

Nemci morda mislijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj mislijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevide- li, da bo ta armada ravno tako pripomogla h končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vaša patriotska dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje odvisno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. POMAGAJTE! Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi

vsakdo

W. S. S.

za nizko ceno:

\$4.22

Leta 1923 bo vsaka

posamezna

W. S. S.

vredna:

\$5.00

Ni dovolj razlagati, kaj so storili Nemci. To Nemcev čisto nič ne boli. — Oni se čisto nič ne brigajo, kaj vi mislite o njih.

Pomagajte svoji vladi, da jih bo premagala. To je edina stvar, katero morajo Nemci vpoštovati. Če štedite in kupujete vojno-varčevalne znamke, zadenete

Nemca na ono mesto, kjer je najbolj občutljiv.

MI SE NE BORIMO ZATO, DA BI IZGUBILI VOJNO. Toda ali ste se pomislili, kaj bi se zgodilo, ČE BI JO IZGUBILI?

Hitrost zmage je odvisna od tega, kako maš varčevati in kako smam varčevati jaz ter podpirati vlado v finančnem oziru

Kupujte vojno-varčevalne znamke ter povspešite ZMAGO! —

Ali izpolnjujete tako vestno svojo nalogo kot jo izpolnjujejo naši fantje na fronti?

Nekdo je rekel: Če bi se naši fanti tako dolgo vstavljali iti "over the top", kot se branijo nekateri ljudje kupovati vojno-varčevalne znamke in Liberty bon-

de, bi prišli pred vojno sodišče in bi bili ustreljeni valed strahopetnosti.

Pomisliti je treba, da bi tega denarja ne darovali vladi, pač pa samo posodili, ter bi ga lahko dobili nazaj, kadarkoli bi hoteli.